

Remisspromemoria

Datum 2022-06-22

FI dnr 21-7553

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till nya föreskrifter om säkerhets- skydd

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår nya föreskrifter om säkerhetsskydd som kompletterar Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd och Försvarsmaktens föreskrifter om signalskyddstjänsten.

Sedan den 1 december 2021 är Finansinspektionen tillsynsmyndighet med uppdrag att utöva tillsyn över enskilda verksamhetsutövare inom området finansiella företag samt för motsvarande utländska företag etablerade i Sverige. Enligt säkerhetsskyddsregelverket ska en verksamhetsutövare anmäla olika förhållanden till tillsynsmyndigheten och samråda med myndigheten i vissa frågor.

Enligt förslaget till föreskrifter ska verksamhetsutövaren underrätta Finansinspektionen om vem eller vilka som innehar vissa befattningar. Dessutom ställs det krav på att verksamhetsutövaren ska använda de anmälningsblanketter som Finansinspektionen anvisar på sin webbplats.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 december 2022.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen.....	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Regleringsalternativ	4
1.4	Rättsliga förutsättningar	4
1.5	Ärendets beredning	4
2	Motivering och överväganden	5
2.1	Tillämpningsområde	5
2.2	Anmälan av befattningshavare.....	5
2.3	Placering i säkerhetsklass.....	7
2.4	Anvisade blanketter ska användas.....	7
3	Ikraftträdande	9

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Den 1 december 2021 blev Finansinspektionen tillsynsmyndighet enligt 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) för tillsynsområdet enskilda verksamhetsutövare inom området finansiella företag samt för motsvarande utländska företag som är etablerade i Sverige.

Målet med Finansinspektionens förslag till föreskrifter är att effektivisera inspektionens arbete som tillsynsmyndighet och att underlätta för verksamhetsutövarna att fullgöra vissa skyldigheter enligt regelverket.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Säkerhetsskyddsregelverket gäller för den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet (verksamhetsutövare). Med säkerhetsskydd avses skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

I säkerhetsskyddsregelverket ingår – när det gäller Finansinspektionens tillsynsobjekt – i första hand säkerhetsskyddslagen, säkerhetsskyddsförordningen, Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd och Försvarmaktens föreskrifter (FFS 2021:1) om signalskyddstjänsten.

Säkerhetspolisen och Försvarmakten har ett övergripande ansvar för tillsynen av säkerhetsskydd och kan, om det finns särskilda skäl, ta över ansvaret för tillsynen av en verksamhetsutövare från en tillsynsmyndighet. Säkerhetspolisen och Försvarmakten har också ett ansvar som samordningsmyndigheter. Dessutom är rätten att meddela föreskrifter på området fördelad främst mellan dessa båda myndigheter.

Vilka myndigheter som har utsetts till tillsynsmyndigheter och för vilka tillsynsområden framgår av 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen.

1.3 Regleringsalternativ

Som nämns i avsnitt 1.1 syftar Finansinspektionens förslag till att effektivisera myndighetens tillsyn över verksamhetsutövarna och samtidigt underlätta för dem att fullgöra vissa skyldigheter enligt regelverket. Förslaget säkerställer att inspektionen får in sådant underlag som krävs för tillsynen.

Som alternativ till föreskrifter hade Finansinspektionen kunnat meddela allmänna råd eller endast ge vägledning på myndighetens webbplats. Dessa alternativ gör det dock mindre tydligt vad som förväntas av företagen och riskerar att leda till att målet inte uppnås. Andra tillsynsmyndigheter som Post- och telestyrelsen, Transportstyrelsen och Affärsverket svenska kraftnät har valt att meddela bindande föreskrifter med motsvarande innehåll som de som Finansinspektionen nu föreslår. Inspektionen anser att det bidrar till en ökad tydlighet för verksamhetsutövarna om tillsynsmyndigheterna reglerar frågorna på ett enhetligt sätt.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Som nämns i avsnitt 1.2 har rätten att meddela föreskrifter fördelats främst mellan Säkerhetspolisen och Försvarsmakten. Deras bemyndiganden framgår av 8 kap. 6 och 7 §§ säkerhetsskyddsförordningen.

Enligt 8 kap. 10 § säkerhetsskyddsförordningen har en tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över enskilda verksamhetsutövare – bland annat Finansinspektionen – rätt att inom sitt tillsynsområde meddela föreskrifter som kompletterar Säkerhetspolisens och Försvarsmaktens föreskrifter. Innan så sker ska tillsynsmyndigheten samråda med Säkerhetspolisen och Försvarsmakten.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen har i arbetet med att ta fram ett förslag till nya föreskrifter inte tagit hjälp av någon extern referensgrupp. Detta mot bakgrund av regleringens begränsade omfattning och då det framför allt rör sig om krav på att använda Finansinspektionens blanketter vid olika kontakter med myndigheten.

Förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning är inte tillämplig på föreskrifter som meddelas med stöd av säkerhetsskyddsförordningen. Finansinspektionen har inte ansett att det finns skäl att ändå

genomföra en sådan konsekvensutredning som remissinstanserna får yttra sig över.

Inför remitteringen har Finansinspektionen samrått med Säkerhetspolisen och Försvarsmakten.

2 Motivering och överväganden

2.1 Tillämpningsområde

Finansinspektionen föreslår att de nya föreskrifterna ska gälla för enskilda verksamhetsutövare som ingår i myndighetens tillsynsområde enligt 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen.

Finansinspektionen har i uppdrag att utöva tillsyn över verksamhetsutövare som är finansiella företag och motsvarande utländska företag som är etablerade i Sverige. Det kan till exempel vara kreditinstitut, börser eller clearingorganisationer. Finansinspektionen anser att alla verksamhetsutövare under myndighetens tillsyn ska tillämpa föreskrifterna.

Inspektionen bedömer att det inte behövs några särskilda definitioner i föreskrifterna och att det är tillräckligt med en bestämmelse om att termer och uttryck ska ha samma betydelse som i säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen.

2.2 Anmälan av befattningshavare

2.2.1 Säkerhetsskyddschef

Finansinspektionen föreslår att en verksamhetsutövare ska underrätta myndigheten om vem som är säkerhetsskyddschef. Om verksamhetsutövaren har ansett att det är uppenbart obehövt att utse en säkerhetsskyddschef ska den underrätta inspektionen om det.

Enligt 2 kap. 7 § säkerhetsskyddslagen ska en verksamhetsutövare ha en säkerhetsskyddschef om det inte är uppenbart obehövt. För Finansinspektionens tillsyn är det väsentligt att vid varje given tidpunkt ha information om vem som är verksamhetsutövarens säkerhetsskyddschef. Detta för att veta vem som myndigheten kan kontakta i säkerhetsskyddsfrågor.

Om någon säkerhetsskyddschef inte har utsetts behöver myndigheten få information även om det. Verksamhetsutövaren behöver då ange kontaktuppgifter till verksamhetsutövarens högsta chef eller motsvarande organ. Det är nämligen den högsta chefen eller motsvarande organ som i sådant fall beslutar och utför uppgifter som, enligt Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd, ankommer på säkerhetsskyddschefen.

Som framgår i avsnitt 2.4 föreslår Finansinspektionen att underrättelsen ska göras på den blankett som inspektionen anvisar på sin webbplats. Myndigheten har tagit fram en blankett för anmälan om vem som innehar befattningen. Blanketten finns tillgänglig på webbplatsen i dag även om något formellt krav på att använda den inte finns ännu.

2.2.2 Signalskyddschef

Finansinspektionen föreslår att en verksamhetsutövare ska underrätta myndigheten om vem som är signalskyddschef eller biträdande signalskyddschef. Om det har ingåtts en sådan överenskommelse som framgår av 1 kap. 8 § andra stycket Försvarmaktens föreskrifter (FFS 2021:1) om signalskyddstjänsten ska en kopia av överenskommelsen bifogas.

I ovan nämnda paragraf i Försvarmaktens föreskrifter finns bestämmelser om signalskyddschef och biträdande signalskyddschef hos en verksamhetsutövare som har ett signalskyddssystem. En verksamhetsutövare som har ett signalskyddssystem ska som utgångspunkt ha minst en utsedd signalskyddschef, som ansvarar för att leda och samordna signalskyddstjänsten. Om det finns särskilda skäl får en signalskyddschef efter överenskommelse mellan berörda verksamhetsutövare vara signalskyddschef hos flera verksamhetsutövare (eller delar av denne). En sådan överenskommelse ska dokumenteras. En verksamhetsutövare eller enhet som har ett signalskyddssystem utan att ha en egen signalskyddschef ska ha utsett en biträdande signalskyddschef.

Finansinspektionen behöver underrättas om vem som är signalskyddschef eller, i förekommande fall, biträdande signalskyddschef hos verksamhetsutövaren för att myndigheten ska veta vem som ska kontaktas vid frågor om signalskyddstjänsten.

Den föreslagna bestämmelsen i 11 § har sin motsvarighet i 16 § Post- och telestyrelsens föreskrifter om säkerhetsskydd.

Som framgår i avsnitt 2.4 föreslår Finansinspektionen att verksamhetsutövaren ska göra underrättelsen på den blankett som inspektionen anvisar på sin webbplats.

2.3 Placering i säkerhetsklass

Finansinspektionen föreslår att verksamhetsutövaren ska bifoga ett visst underlag till en begäran om att inspektionen ska besluta om placering i säkerhetsklass.

Enligt 5 kap. 10 § säkerhetsskyddsförordningen ska Finansinspektionen i vissa fall besluta om placering i säkerhetsklass 2 och 3. En förutsättning för att Finansinspektionen ska kunna ta ställning till en begäran om placering i säkerhetsklass är att verksamhetsutövaren tillhandahåller ett underlag för en sådan placering.

Den föreslagna bestämmelsen i 14 § har sin motsvarighet i 9 § Post- och telestyrelsens föreskrifter om säkerhetsskydd.

Som framgår i avsnitt 2.4 föreslår Finansinspektionen att en begäran om placering i säkerhetsklass ska göras på den blankett som inspektionen anvisar på sin webbplats. Myndigheten har tagit fram en blankett som finns tillgänglig på webbplatsen i dag även om något formellt krav på att använda blanketten inte finns ännu. Av blanketten framgår vilket underlag som verksamhetsutövaren behöver bifoga sin begäran.

2.4 Anvisade blanketter ska användas

Finansinspektionen föreslår att verksamhetsutövaren ska använda de blanketter som inspektionen anvisar på sin webbplats vid anmälningar av olika förhållanden enligt säkerhetsskyddsregelverket. Inspektionen kan medge undantag från kravet på att använda de anvisade blanketterna.

Enligt Säkerhetspolisens, Post- och telestyrelsens, Transportstyrelsens och Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter ska anmälningar och underrättelser i stor utsträckning göras på blanketter som myndigheten har anvisat. En sådan ordning anser Finansinspektionen har fördelar för såväl myndigheten som verksamhetsutövarna. Det ger myndigheten bättre möjligheter att redan vid anmälningstillfället få in det underlag som behövs i tillsynen och ur säkerhetsskyddssynpunkt är det till fördel om antalet informationsutbyten (förelägganden och kompletteringar) kan begränsas. Det förenklar också för verksamhetsutövaren att fullgöra sina skyldigheter.

Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen medge undantag från kravet på att använda de anvisade blanketterna. Ett sådant skäl kan till exempel vara att det förekommer långvariga störningar i digitala system, och verksamhetsutövarna därför inte kommer åt inspektionens webbplats.

Anmälan enligt 2 kap 6 § säkerhetsskyddslagen

Enligt 2 kap. 6 § säkerhetsskyddslagen ska en verksamhetsutövare anmäla till tillsynsmyndigheten att den bedriver säkerhetskänslig verksamhet och när den säkerhetskänsliga verksamheten upphört. Finansinspektionen har tagit fram en blankett för ändamålet som finns tillgänglig på myndighetens webbplats även om det inte finns något formellt krav på att använda den ännu.

Anmälan om säkerhetsskyddschef och signalskyddschef

Se avsnitten 2.2.1 och 2.2.2.

Anmälan om samråd enligt 4 kap. 9 och 15 §§ säkerhetsskyddslagen

I 4 kap. 9 och 15 §§ säkerhetsskyddslagen finns bestämmelser om samråd med tillsynsmyndigheten i förfaranden som kräver säkerhetsskyddsavtal och inför överlåtelse. Vad en anmälan om samråd ska innehålla anges i 7 kap. 12 och 13 §§ Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd. Finansinspektionen har ännu inte tagit fram blanketter för ändamålet men avser att göra det inom kort.

Anmälan enligt 6 kap. 4 § säkerhetsskyddsförordningen

I 6 kap. 4 och 5 §§ i säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) finns bestämmelser om att en verksamhetsutövare ska anmäla till tillsynsmyndigheten att den avser att ingå ett säkerhetsskyddsavtal, att avtalet har ingåtts och att det har upphört att gälla.

En avsikt att ingå ett säkerhetsskyddsavtal ska anmälas till Finansinspektionen.

Enligt 7 kap. 1 § Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd ska en verksamhetsutövare göra en anmälan om att avtal ingåtts eller upphört att gälla på en särskild blankett anvisad av Säkerhetspolisen. Anmälan ska

göras till den som beslutar om placering i säkerhetsklass och till tillsynsmyndigheten vilket innebär att anmälningarna ska göras till Finansinspektionen.

Begäran om placering i säkerhetsklass

Se avsnitt 2.3.

3 Ikraftträdande

Finansinspektionen föreslår att de nya föreskrifterna ska träda i kraft den 1 december 2022.

Eftersom Finansinspektionens föreskrifter kompletterar Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd har inspektionen avvaktat med att ta fram förslag till föreskrifter till dess att Säkerhetspolisens nya föreskrifter hade beslutats. Dessa föreskrifter trädde i kraft den 1 mars 2022. Inspektionens föreskrifter bör träda i kraft så snart som möjligt och, med hänsyn till beredningen av regelärendet, är det i december 2022.